

POVJERENIK ZA INFORMIRANJE

ANALITIČKO IZVJEŠĆE O PRAĆENJU PROVEDBE ZAKONA O PRAVU NA PRISTUP INFORMACIJAMA br. 3/2015

Transparentnost i otvorenost komora

Zagreb, srpanj 2015.

Sažetak

Regulacija profesija u Republici Hrvatskoj uređena je na način da se posebnim propisima određuje nadležnost strukovnih organizacija, odnosno profesionalna udruženja osnivaju se u obliku komora kojima su dodijeljene javne ovlasti. Uzevši u obzir značaj djelovanja komora u ključnim društvenim i gospodarskim djelatnostima, porast javnog interesa za informacijama koje su u njihovom posjedu te činjenicu da se radi o tijelima javne vlasti koja su obvezna provoditi Zakon o pravu na pristup informacijama, Povjerenik za informiranje proveo je istraživanje usklađenosti postupanja 27 komora s obvezama koje navedeni Zakon propisuje, od proaktivne objave informacija, provedbe savjetovanja s javnošću i osiguravanja javnosti rada, do posebnih odredbi o poslovnoj i profesionalnoj tajni kao važnim ograničenjima prava na pristup informacijama te dostupnosti registara i imenika članova. Pregledom internetskih stranica, pravnih propisa, predmeta koji se vode pred Povjerenikom za informiranje i drugih izvora, uočeno je da postoji značajna razina neusklađenosti postupanja komora sukladno zakonskim obvezama te da je potrebno slijediti dane preporuke koje bi dovele do više razine transparentnosti i otvorenosti njihova rada, a koja bi bila u skladu s njihovom izuzetno važnom ulogom u društvu i gospodarstvu.

Sadržaj

<i>DIO I. SVRHA, PREDMET I METODOLOGIJA PRAĆENJA</i>	3
1. Svaha i razlozi za praćenje transparentnosti i otvorenosti komora	3
2. Predmet praćenja: Komore kao tijela javne vlasti	4
3. Metodologija praćenja	6
<i>DIO II. REZULTATI PRAĆENJA</i>	10
4. Obveze komora prema ZPPI	10
5. Službenik za informiranje i podnošenje godišnjeg izvješća	10
6. Proaktivna objava informacija na Internet stranicama komora	13
7. Savjetovanja s javnošću	16
8. Javnost rada.....	18
9. Dostupnost registara i imenika članova	19
10. Poslovna i profesionalna tajna	20
11. Analiza predmeta po žalbama i predstavkama.....	24
12. Zaključak i preporuke.....	26

DIO I. SVRHA, PREDMET I METODOLOGIJA PRAĆENJA

1. Svrha i razlozi za praćenje transparentnosti i otvorenosti komora

U suvremenom društvu kvalitetno i učinkovito pružanje profesionalnih usluga pridonosi ostvarenju temeljnih društvenih vrijednosti. Kako prilikom pružanja javnih usluga, tako i u procesu oblikovanja javnih politika, iznimno važnu ulogu imaju profesije i njihova udruženja. Naime, određene profesije čije je djelovanje u javnom interesu, kao što su liječnici, odvjetnici, arhitekti, i sl., tradicionalno se u svrhu reguliranja i osiguravanja kvalitete okupljaju u profesionalna udruženja. U Republici Hrvatskoj zakonom je predviđeno osnivanje profesionalnih udruženja u pojedinim strukama u obliku komora. Takav organizacijski oblik svojim posebnim obilježjima, samoregulacijom te javnim i drugim ovlastima kojima raspolaže treba osigurati ostvarenje javnog interesa u obavljanju niza različitih profesionalnih usluga, ali i unaprijediti interese svojih članova te razvoj struke u cjelini. Komore u pravilu provode postupke izdavanja, obnavljanja i oduzimanja odobrenja za rad, propisuju ili razrađuju uvjete za dobivanje odobrenja, vode registar ovlaštenika za obavljanje djelatnosti, postavljaju ograničenja obavljanju djelatnosti, osobito kroz utvrđivanje cijene usluga, donose etički kodeks i provode disciplinske postupke, te provode stručni nadzor nad obavljanjem usluga.

U Hrvatskoj trenutno djeluje 27 komora, a predviđeno je i osnivanje još jedne komore (Hrvatske agronomske komore).¹ U postojećem sustavu komora djeluju i dvije specifične komore – Hrvatska gospodarska komora i Hrvatska obrtnička komora, koje se kao gospodarsko-strukovna udruženja² razlikuju od ostalih strukovnih komora, a članstvo u njima je prema zakonu obvezno. Sličnu poziciju ima i Hrvatska poljoprivredna komora, ali članstvo u njoj prestaje biti obvezno osnivanjem Hrvatske agronomske komore. Porast broja komora bilježi se od 2005. godine, kada su započeli pregovori o članstvu Republike Hrvatske u Europskoj uniji. Naime, od ukupno 27 komora, njih 16 osnovano je u tom periodu, a očekuju se i nova komorska udruživanja u okviru pojedinih profesija (najavljeno je i osnivanje komore u zaštitarskom i drugim sektorima), što nameće društveni razvoj sam po sebi, ali i složenost pojedinih profesija te potreba dodatnog usklađivanja s EU zakonodavstvom, osobito Direktivom o priznavanju stručnih kvalifikacija (2005/36/EZ) te Direktivom o uslugama (2006/123/EZ) , koje predviđaju posebne obaveze komora radi osiguravanja mobilnosti usluga i rada na jedinstvenom europskom tržištu.

U posljednje vrijeme došlo je do porasta javnog interesa o funkcioniranju komorskog sustava, poglavito vezano za financijsko poslovanje komora, prava i obveze korisnika, mogućnost utjecaja struke na donošenje političkih odluka, nadzor nad radom komora i sl. Naime, zbog važnosti njihovog djelovanja u ključnim društvenim i gospodarskim djelatnostima, kao što su zdravstvo, gradnja, pravna sigurnost kao i gospodarstvo i obrtništvo, javnost i samo članstvo posebno su zainteresirani za transparentnost rada, pristupačnost informacija i dostupnost dokumenata u njihovom posjedu. Komore kao profesionalne organizacije moraju funkcionirati transparentno, otvoreno i odgovorno kako bi se njihovim djelovanjem osiguralo kvalitetno i efikasno pružanje javnih usluga, unaprijedio položaj korisnika, ostvario i zaštitio javni interes te izbjegle moguće pogreške tržišta. S obzirom da u pravilu nema pravne mogućnosti za obavljanje predmetnih djelatnosti izvan komore odnosno

¹ Zakonom o Hrvatskoj agronomske komori („Narodne novine“, br. 51/15.) predviđeno je osnivanje Hrvatske agronomske komore. Zakon je stupio na snagu u svibnju 2015. godine.

² Trgovačko-obrtnička komora osnovana je još 1852. godine.

bez njezinog odobrenja, time komore imaju i monopol na regulaciju predmetnih djelatnosti, što čini njihov rad i funkcioniranje osobito važnim kako s aspekta regulirane profesije i utjecaja na prava i obveze pružatelja usluga (primjerice, samo licenciranih liječnika u Hrvatskoj je 2013. godine bilo 18.800), tako i s aspekta korisnika usluga koje se pružaju u određenoj djelatnosti.

S obzirom da su komore u Hrvatskoj tijela koja su obvezna provoditi Zakon o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, br. 25/13. i 85/15.), a čiju provedbu nadzire institucija Povjerenika za informiranje, a uslijed značajnog interesa korisnika za informacijama koje su u posjedu komora, osobito putem podnošenja žalbi i predstavki, ocijenjeno je potrebnim provesti praćenje usklađenosti njihova postupanja s obvezama koje ZPPI propisuje. Upravo radi svog značaja i specifičnih obilježja, komore su kao posebna skupina pravnih osoba s javnim ovlastima bile predmetom specijalizirane analize provedene u lipnju i srpnju 2015. Rezultati praćenja Povjerenici za informiranje služe kao smjerokaz za rad i napredak, a na taj način se uočavaju i elementi zakona na čijoj je provedbi potrebno intenzivnije raditi, kao i provoditi edukacije.

Pregledom službenih internetskih stranica i službenih dokumenata komora pristupilo analizirani su pojedini aspekti provedbe Zakona o pravu na pristup informacijama, poput proaktivne objave informacija, provedbe savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, posebnih odredbi o javnosti rada, te uređenju poslovnoj i profesionalnoj tajni itd. Također, izrađen je i pregled predmeta koji su se pojavili u radu Povjerenice za informiranje temeljem žalbi ili predstavki. Istraživanje je provedeno u lipnju i srpnju 2015. godine, neposredno prije donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravu na pristup informacijama³ (dalje u tekstu: ZPPI 2015.), tako da su podaci prikupljeni i ocjene izrađene temeljem obveza iz Zakona o pravu na pristup informacijama iz 2013.⁴ godine (dalje u tekstu: ZPPI 2013.).

Potaknuti rezultatima istraživanja, koji su pokazali značajnu razinu neusklađenosti postupanja komora sa zakonskim obvezama, kao i ocjenama postojećeg stanja koje su u sklopu godišnjih izvješća za 2014. godinu komore dostavile Povjerenici za informiranje, ovo analitičko izvješće predstavljeno je i na specijalnoj edukaciji o pravu na pristup informacijama za komore, održanoj 3. rujna 2015., u Zagrebu. Dodatni poticaj bila su i traženja samih komora da se na efikasan i cjelovit način upoznaju sa svojim obvezama kako bi svoje postupanje uskladili sa Zakonom.

2. Predmet praćenja: Komore kao tijela javne vlasti

ZPPI 2013. određuje obveznike primjene Zakona, odnosno tijela javne vlasti u Republici Hrvatskoj. Kako članak 5. navodi, tijela javne vlasti su tijela državne uprave, druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe s javnim ovlastima i druge osobe na koje su prenesene javne ovlasti, pravne osobe čiji je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave, pravne osobe i druge osobe koje obavljaju javnu službu, pravne osobe koje se u cijelosti financiraju iz državnog proračuna ili iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i trgovačka društva u kojima Republika Hrvatska i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju zasebno ili zajedno većinsko vlasništvo.

³ NN 85/15., stupio na snagu 9. kolovoza 2015.

⁴ NN 25/13., stupio na snagu 8. ožujka 2013.

Iz navedene definicije proizlazi da komore predstavljaju tijelo javne vlasti po više kriterija:

- *pravne osobe i druga tijela koja imaju javne ovlasti*: posebnim zakonima kojima se osnivaju komore ili kojima je predviđeno njihovo osnivanje propisuju se javne ovlasti koje su im dodijeljene, poput izdavanja potvrda i dozvola, vođenja registara i imenika, organizacije stručnih ispita, provođenja stručnog osposobljavanja za obavljanje pojedinih djelatnosti, izdavanje licencija, davanje, obnavljanje i oduzimanje odobrenja za rad, određivanje najniže cijene usluga, obavljanje stručnog nadzora nad radom i dr. Potrebno je naglasiti da je pogrešno tumačenje da su komore tijelo javne vlasti samo u onom dijelu u kojem su im dodijeljene javne ovlasti. Općenito, ZPPI ne poznaje „djelomično“ tijelo javne vlasti, već se pojedina tijela smatraju tijelima javne vlasti već samim time što imaju javne ovlasti.
- *pravne osobe čiji je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave*: posebnim zakonima predviđeno je obvezno osnivanje komora ili se one osnivaju samim zakonom.

S obzirom na izmijenjenu definiciju, još jedan dodatni kriterij određuje komore kao tijela javne vlasti (prema ZPPI 2015.):

- *pravne osobe koje se temeljem posebnog propisa financiraju pretežito ili u cijelosti iz državnog proračuna ili iz proračuna jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave odnosno iz javnih sredstava (nameta, davanja, i sl.)*: posebnim zakonima kojima se osnivaju komore, odnosno kojima se predviđa obvezno osnivanje komora propisuju se i iz kojih se sredstava financira rad komora, primjerice predviđeno je da komore sredstva za rad stječu iz upisnina, članarina i doprinosa koji predstavljaju javna sredstva. Za neke komore predviđeno je i financiranje iz državnog proračuna za izvršavanje poslova koje komore obavljaju na temelju javnih ovlasti i to prvenstveno za obavljanje stručnog nadzora.

U Republici Hrvatskoj ne postoji opći propis kojim bi na jedinstveni način bilo uređeno osnivanje i djelovanje komora što se rezultira njihovom međusobnom neujednačenosti u pogledu osnutka, strukture i opsega javnih ovlasti. Tako je sedam komora osnovano u obliku ustanova, 12 u obliku drugih osoba za koje je upis propisan zakonom, a sedam komora nije upisano ni u jedan registar.

Ipak, unatoč uočenim brojnim razlikama, možemo istaknuti određena osnovna obilježja zajednička svim komorama. Komore su pravne osobe s javnim ovlastima, osnovane temeljem posebnog zakona, koje autoritativno uređuju odnose u nekoj društvenoj domeni. Iz toga proizlaze i druga zajednička obilježja poput obvezatnosti članstva, osnovne strukture koju čine skupština, izvršno tijelo, predsjednik, sud časti i stručna služba te statuta kao temeljnog akta.

3. Metodologija praćenja

Izvori . Istraživanje usklađenosti postupanja komora s obvezama prema ZPPI provedeno je

- analizom i pretraživanjem internetskih stranica komora i uvidom u podatke koje komore na njima objavljuju;
- uvidom u službene dokumente i akte koje komore donose;
- analizom predmeta (žalbi, predstavki, upita) pred neovisnim tijelom za zaštitu prava na pristup informacijama
- uvidom u godišnja izvješća za 2014. godinu o provedbi ZPPI koja su dostavljena Povjerenici za informiranje.

Kao pomoć i početna analiza i pomoć za identifikaciju komora i njihovih obilježja poslužila je studija 'Europska regulacija profesija i komore u Hrvatskoj'.⁵

Prikupljeni podaci. Praćenje je provedeno u odnosu na slijedeće:

- obvezu proaktivne objave dokumenata taksativno pobrojanih u članku 10. stavku 1. ZPPI
- obvezu provedbe savjetovanja s javnošću propisanu člankom 11. ZPPI
- obvezu osiguravanja javnosti rada sukladno odredbi članka 12. ZPPI
- obvezu vođenja baza podataka propisanu posebnim zakonima
- propisivanje poslovne i profesionalne tajne
- žalbene postupke
- obvezu podnošenja godišnjeg izvješća o provedbi ZPPI za 2014. godinu

Ispitanici. U Republici Hrvatskoj aktivno djeluje 27 komora, među kojima je moguće razlikovati 25 strukovnih komora i 2 gospodarsko-strukovna udruženja (HGK i HOK).⁶ Popis komora prikazan je u Tablici 1.

Razdoblje provedbe istraživanja. Podaci relevantni za ovo istraživanje prikupljeni su tijekom lipnja i srpnja 2015. godine, prije nego što je 9. kolovoza 2015. godine na snagu stupio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravu na pristup informacijama. Stoga je transparentnost komora u ovom istraživanju analizirana sukladno njihovim obvezama kako su one bile određene Zakonom iz 2013. godine.

⁵ Musa, Anamarija, Džinić, Jasmina, *Europska regulacija profesija i komore u Hrvatskoj: razvoj upravne profesije i drugih profesija u javnoj upravi*, Institut za javnu upravu, Zagreb, 2012. Studija analizira komore prema stanju 2010. godine, a u istraživanju je sudjelovao i veći broj postojećih komora.

⁶ Novoosnovana Hrvatska agronomska komora nije obuhvaćena praćenjem.

Tablica 1: Komore u Republici Hrvatskoj (lipanj 2015.)

KOMORA	KRATICA	PODRUČJE	GODINA OSNIVANJA	ZAKON	PRAVNI OBLIK	RESORNO MINISTARSTVO
Hrvatska gospodarska komora	HGK	gospodarstvo	1991.	Zakon o Hrvatskoj gospodarskoj komori (NN 66/91, 73/91, čl. 94 t. 3. Zakona o obrtu, NN 77/93)	/	Ministarstvo gospodarstva
Hrvatska obrtnička komora	HOK	gospodarstvo	1993.	Zakon o obrtu (NN 143/13)	/	Ministarstvo poduzetništva i obrta
Hrvatska javnobilježnička komora	HJK	pravosuđe	1993.	Zakon o javnom bilježništvu (NN 78/93, 29/94, 162/98, 16/07, 75/09)	/	Ministarstvo pravosuđa
Hrvatska liječnička komora	HLK	zdravstvo	1993.	Zakon o liječništvu (NN 121/03, 117/08)	ustanova	Ministarstvo zdravlja
Hrvatska komora dentalne medicine	HKDM	zdravstvo	1993.	Zakon o dentalnoj medicini (NN 121/03, 117/08, 120/09)	ustanova	Ministarstvo zdravlja
Hrvatska ljekarnička komora	HLJK	zdravstvo	1993.	Zakon o ljekarništvu (NN 121/03, 142/06, 35/08, 117/08)	ustanova	Ministarstvo zdravlja
Hrvatska komora medicinskih biokemičara	HKMB	zdravstvo	1993.	Zakon o medicinsko-biokemijskoj djelatnosti (NN 121/03, 117/08)	ustanova	Ministarstvo zdravlja
Hrvatska odvjetnička komora	HOK-CBA	pravosuđe	1994.	Zakon o odvjetništvu (NN 9/94, 117/08, 50/09, 75/09, 18/11)	/	Ministarstvo pravosuđa
Hrvatska veterinarska komora	HVK	poljoprivreda	1997.	Zakon o veterinarstvu (NN 82/13, 148/13)	udruga	Ministarstvo poljoprivrede
Hrvatska komora medicinskih sestara	HKMS	zdravstvo	2003.	Zakon o sestrinštvu (NN 121/03, 117/08, 57/11)	ustanova	Ministarstvo zdravlja
Hrvatska psihološka komora	HPK	zdravstvo/socijalna skrb	2003.	Zakon o psihološkoj djelatnosti (NN 47/03)	ustanova	Ministarstvo socijalne politike i mladih
Hrvatska revizorska komora	HRK	gospodarstvo-financije	2005.	Zakon o reviziji (NN 146/05, 139/08, 144/12)	druga osoba za koje je upis propisan zakonom	Ministarstvo financija

Hrvatska komora patentnih zastupnika i zastupnika za žigove	HKPZZŽ	pravosuđe	2005.	Zakon o zastupanju u području prava industrijskog vlasništva (NN 54/05, 49/11, 54/13)	/	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Hrvatska komora inženjera šumarstva i drvne tehnologije	HKIŠDT	šumarstvo	2006.	Zakon o Hrvatskoj komori inženjera šumarstva i drvne tehnologije (NN 22/06)	/	Ministarstvo poljoprivrede
Hrvatska komora inženjera tehnologije prometa i transporta	HKITPT	promet i veze	2007.	Zakon o Hrvatskoj komori inženjera tehnologije prometa i transporta (NN 79/07)	druga osoba za koje je upis propisan zakonom	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Hrvatska komora fizioterapeuta	HKF	zdravstvo	2008.	Zakon o fizioterapeutskoj djelatnosti (NN 120/08)	druga osoba za koje je upis propisan zakonom	Ministarstvo zdravlja
Hrvatska komora arhitekata	HKA	graditeljstvo	2008.	Zakon o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji (NN 152/08, 124/09, 49/11, 25/13)	druga osoba za koje je upis propisan zakonom	Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja
Hrvatska komora inženjera građevinarstva	HKIG	graditeljstvo	2008.	Zakon o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji (NN 152/08, 124/09, 49/11, 25/13)	druga osoba za koje je upis propisan zakonom	Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja
Hrvatska komora ovlaštenih inženjera geodezije	HKOIG	graditeljstvo	2008.	Zakon o obavljanju geodetske djelatnosti (NN 152/08, 61/11, 56/13)	druga osoba za koje je upis propisan zakonom	Državna geodetska uprava, Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja
Hrvatska komora inženjera strojarstva	HKIS	graditeljstvo	2008.	Zakon o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji (NN 152/08, 124/09, 49/11, 25/13)	druga osoba za koje je upis propisan zakonom	Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja
Hrvatska komora inženjera elektrotehnike	HKIE	graditeljstvo	2008.	Zakon o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji (NN 152/08, 124/09, 49/11, 25/13)	druga osoba za koje je upis propisan zakonom	Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja

Hrvatska komora primalja	HKP	zdravstvo	2009.	Zakon o primaljstvu (NN 120/08, 145/10)	druga osoba za koje je upis propisan zakonom	Ministarstvo zdravlja
Hrvatska poljoprivredna komora	HPOK	poljoprivreda	2009.	Zakon o Hrvatskoj poljoprivrednoj komori (NN 30/09, 127/10, 50/12)	/	Ministarstvo poljoprivrede
Hrvatska komora zdravstvenih radnika	HKZR	zdravstvo	2009.	Zakon o djelatnostima u zdravstvu (NN87/09)	ustanova	Ministarstvo zdravlja
Hrvatska komora poreznih savjetnika	HKPS	financije	2011.	Zakon o poreznom savjetništvu (NN 127/00, 76/13)	druga osoba za koje je upis propisan zakonom	Ministarstvo financija
Hrvatska komora edukacijskih rehabilitatora	HKER	socijalna skrb	2012.	Zakon o edukacijsko-rehabilitacijskoj djelatnosti (NN 124/11)	druga osoba za koje je upis propisan zakonom	Ministarstvo socijalne politike i mladih
Hrvatska komora socijalnih radnika	HKSR	socijalna skrb	2012.	Zakon o djelatnosti socijalnog rada (NN 124/11, 120/12)	druga osoba za koje je upis propisan zakonom	Ministarstvo socijalne politike i mladih

DIO II. REZULTATI PRAĆENJA

4. Obveze komora prema ZPPI

Kao tijela javne vlasti, komore imaju niz obveza propisanih ZPPI, te su stoga dužne:

- odlukom odrediti službenika za informiranje, te izvijestiti Povjerenika za informiranje o odluci o određivanju službenika za informiranje u roku od mjesec dana od donošenja
- dostaviti izvješće o provedbi Zakona za prethodnu godinu najkasnije do 31. siječnja tekuće godine
- proaktivno objavljivati određene informacije na svojim internetskim stranicama i dostavljati određene dokumente u Središnji katalog službenih dokumenata Republike Hrvatske
- objavljivati dokumente u svrhu savjetovanja s javnošću
- osigurati javnost rada
- voditi službeni upisnik o zahtjevima, postupcima i odlukama o ostvarivanju prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija
- rješavati zahtjeve za pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija u zakonskim rokovima,
- objavljivati kriterije za izračun troškova prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija

U pogledu pojedinih obaveza, ZPPI 2013. propisivao je i prekršaje, osobito za povredu obveza iz članka 10. (proaktivna objava), članka 11. (savjetovanja s javnošću), članka 13. (imenovanje službenika za informiranje) i dostavu godišnjih izvješća (članak 60).

5. Službenik za informiranje i podnošenje godišnjeg izvješća

Obveza imenovanja službenika za informiranje primarna je obveza svakog tijela javne vlasti sukladno članku 13. ZPPI. Osim što se na taj način jasno određuje osoba koja se brine za provedbu ZPPI u tijelu javne vlasti (osigurava objavu informacija, provedbu savjetovanja, rješava zahtjeve, i dr.) te priprema godišnje izvješće, poštivanje ove obveze simbolički čin koji ukazuje na posvećenost tijela javne vlasti transparentnosti i otvorenosti, ali i na orijentaciju na korisnike.

Člankom 60. stavkom 2. ZPPI 2013. propisana je obveza tijela javne vlasti da najkasnije do 31. siječnja tekuće godine Povjereniku za informiranje dostave izvješće o provedbi ZPPI za prethodnu godinu. Stavak 3. citiranog članka Zakona taksativno nabroja 23 podataka koje mora sadržavati navedeno izvješće, a tijela javne vlasti dužna su uz navedene podatke dati obrazloženje i ocjenu postojećeg stanja na osnovi iskazanih podataka. Detaljan sadržaj izvješća utvrđuje Povjerenik za informiranje svojom odlukom. Temeljem dostavljenih podataka moguće je procijeniti na koji se način provodi ZPPI te identificirati moguće probleme i nejasnoće u njegovoj primjeni.

Prema podacima prikazanim u Tablici 2., od 27 komora, 7 komora u vrijeme provedbe istraživanja nisu imale imenovane službenike za informiranje. Mahom se radi o novijim komorama: Hrvatska komora medicinskih biokemičara, Hrvatska komora patentnih zastupnika i zastupnika za žigove, Hrvatska komora inženjera tehnologije prometa i transporta, Hrvatska poljoprivredna komora, Hrvatska komora poreznih savjetnika, Hrvatska komora edukacijskih rehabilitatora, Hrvatska komora socijalnih radnika.

Godišnje izvješće za 2014. dostavilo je 18 komora ili 66,67%. Od 9 komora koje nisu dostavile izvješće, to nisu učinile sve one koje nemaju nadležnog službenika za informiranje te dvije dodatne: Hrvatska obrtnička komora i Hrvatska veterinarska komora. Dio komora (HKMB, HPOK, HKER, HKSR) kao opravdanje neimenovanja službenika odnosno dostave godišnjeg izvješća nalazile su u činjenici da se nisu nalazile u Popisu tijela javne vlasti Povjerenika za informiranje. Međutim, Popis tijela nije registar već baza koja olakšava provedbu Zakona i korisnicima pruža podatke o tijelima, a obveza je svakog tijela i njegovog čelnništva da osigura provedbu Zakona ispunjavanjem prve obveze – imenovanjem službenika te dostavom podataka Povjereniku o istome.

U tablici su s dva boda označene komore koje su ispunile obje obaveze i takvih je komora 18 odnosno dvije trećine. Od ukupno moguća 54 boda sve komore zajedno su ostvarile 38 bodova ili 70,37%. Ujedno je vidljivo da je imenovanje službenika za informiranje prediktor i temelj ispunjavanja ostalih obveza iz Zakona.

Tablica 2: Službenik za informiranje i dostava godišnjeg izvješća

KOMORA	SLUŽBENIK ZA INFORMIRANJE	GODIŠNJE IZVJEŠĆE	UKUPNO
Hrvatska gospodarska komora	1	1	2
Hrvatska obrtnička komora	1	0	1
Hrvatska javnobilježnička komora	1	1	2
Hrvatska liječnička komora	1	1	2
Hrvatska komora dentalne medicine	1	1	2
Hrvatska ljekarnička komora	1	1	2
Hrvatska komora medicinskih biokemičara	0	0	0
Hrvatska odvjetnička komora	1	1	2
Hrvatska veterinarska komora	1	0	1
Hrvatska komora medicinskih sestara	1	1	2
Hrvatska psihološka komora	1	1	2
Hrvatska revizorska komora	1	1	2
Hrvatska komora patentnih zastupnika i zastupnika za žigove	0	0	0
Hrvatska komora inženjera šumarstva i drvne tehnologije	1	1	2
Hrvatska komora inženjera tehnologije prometa i transporta	0	0	0
Hrvatska komora fizioterapeuta	1	1	2
Hrvatska komora arhitekata	1	1	2
Hrvatska komora inženjera građevinarstva	1	1	2
Hrvatska komora ovlaštenih inženjera geodezije	1	1	2
Hrvatska komora inženjera strojarstva	1	1	2
Hrvatska komora inženjera elektrotehnike	1	1	2
Hrvatska komora primalja	1	1	2
Hrvatska poljoprivredna komora	0	0	0
Hrvatska komora zdravstvenih radnika	1	1	2
Hrvatska komora poreznih savjetnika	0	0	0
Hrvatska komora edukacijskih rehabilitatora	0	0	0
Hrvatska komora socijalnih radnika	0	0	0
Ukupno	20	18	38

6. Proaktivna objava informacija na Internet stranicama komora

Proaktivna objava informacija temelji se na shvaćanju da građani imaju pravo znati kako se u njihovo ime odlučuje, kakvi su rezultati i ishodi tih odluka te kako se troše javna sredstva. U suvremenom informacijskom društvu tijela javne vlasti trebaju građanima omogućiti pristup informacijama njihovim proaktivnim objavljivanjem na službenim internetskim stranicama, na lako pretraživ način. Proaktivna objava informacija, kao temelj transparentnosti rada tijela javne vlasti, nameće obvezu objavljivanja određenih podataka, kako bi isti bili dostupni javnosti i bez potrebe podnošenja zahtjeva za pristup informacijama, koji se smatra supsidijarnim sredstvom informiranja javnosti. Pravilno ispunjavanje obveze proaktivne objave ima dvostruki učinak: što je veći stupanj njenog ispunjenja, veća je informiranost građana kao i njihova jednakost u ostvarivanju tog prava, ali je na taj način veća efikasnost tijela javne vlasti jer sprječava nepotrebno trošenje vremena i novca na postupanje po zahtjevima i dostavu informacija pojedinom korisniku. .

Člankom 10. ZPPI-a taksativno su navedeni svi podaci koje tijela javne vlasti trebaju objavljivati na svojim internetskim stranicama. No nije dovoljno da ti podaci samo budu objavljeni, već Zakon traži da budu objavljeni na lako pretraživ način, odnosno tako da korisnik ne treba ulagati značajnije napore da bi pronašao informacije koje traži. Dakle, informacije moraju biti sadržajno i tehnički prilagođene korisnicima, a sveukupan sadržaj na internetskoj stranici pregledan, reduciran i pojednostavljen u prezentaciji, pozicioniranju i izražavanju; konačan proizvod trebaju karakterizirati i laka dostupnost i laka razumljivost.

Kako bi se uvidjelo postupaju li sukladno članku 10. stavku 1. ZPPI-a, odnosno objavljuju li proaktivno niz informacija na lako pretraživ način, u okviru provedena je analiza službenih internetskih stranica komora. Istraživanje je pokazalo da postoji veliki nesrazmjer s obzirom na kategorije dokumenata koje se mora učiniti javno dostupnima prema točkama članka 10. stavka 1. ZPPI.

Pregled stanja po točkama (koliko komora je objavilo pojedine dokumente):

1. zakoni i ostali propisi koji se odnose na njihovo područje rada: 25 (92,6%) – iako su gotovo sve komore objavile dokumente iz ove točke, oni trebaju biti preglednije i sistematičnije objavljene; dobar primjer su komore koje su razvrstale propise po vrsti ili po djelatnostima;
2. opći akti i odluke koje donose, a kojima se utječe na interese korisnika, s razlozima za njihovo donošenje: 26 (96,3%) – gotovo sve komore su objavile dokumente iz ove točke, ali uočena je nedovoljna preglednost, koja otežava korisnicima snalaženje i pretraživanje; k tome, dvije komore imaju objavljen samo statut, bez drugih akata i odluka koje donose;
3. nacrti zakona i drugih propisa te općih akata koje donose, sukladno odredbama članka 11. ovog Zakona: 2 (7,41%) – samo dvije komore objavljuju informacije o otvorenim javnim raspravama, no objavljeni dokumenti stari su nekoliko godina pa se obveza formalno ne može smatrati izvršenom;
4. godišnji planovi, programi, strategije, upute, izvještaji o radu, financijska izvješća i drugi odgovarajući dokumenti koji se odnose na područje rada tijela javne vlasti: 4 (14,81%) – samo četiri komore imaju objavljene dokumente poput plana rada, strateškog i operativnog plana, godišnjeg izvješća o financijskom poslovanju i izvješća o radu; preporuka: s obzirom da se radi o skupini dokumenata koji su od izuzetne važnosti za transparentnost rada

komora, isti moraju biti javno dostupni; njihovom objavom smanjio bi se i broj zahtjeva za pristup informacijama jer se radi o najčešće traženim informacijama;

5. podaci o izvoru financiranja, proračunu i izvršenju proračuna: 1 (3,7%) – samo jedna komora (Hrvatska psihološka komora) ima objavljen financijski plan, što je porazan rezultat.

6. informacije o dodijeljenim potporama, bespovratnim sredstvima ili donacijama uključujući popis korisnika i visinu iznosa: 1 (3,7%) – samo jedna komora, koja je objavila financijski plan, u sklopu istoga objavljuje iznos tekućih donacija.

7. informacije o unutarnjem ustrojstvu, s imenima čelnika tijela i voditelja ustrojstvenih jedinica i njihovim podacima za kontakt: 24 (88,88%) – iako je većina komora ispunila svoju obvezu sukladno ovoj točki, gotovo nijedna nije objavila podatke za kontakt, što je zakonska obveza. Pri tome tri komore uopće nisu objavile podatke o ustrojstvu (Hrvatska komora primalja, Hrvatska komora fizioterapeuta, HKPZZZ).

8. zapisnici i zaključci sa službenih sjednica tijela javne vlasti i službeni dokumenti usvojeni na tim sjednicama, te informacije o radu formalnih radnih tijela iz njihove nadležnosti: 13 (48,15%) – većina komora ima objavljene samo obavijesti o sjednicama, bez zapisnika i zaključaka, a dvije komore omogućavaju pristup samo članovima.

9. informacije o postupcima javne nabave i dokumentaciji za nadmetanje te informacije o izvršavanju ugovora. Iako komore nisu obveznice provedbe Zakona o javnoj nabavi, jedna komora ima objavljena 2 poziva na dostavu ponude (HGK).

10. obavijesti o raspisanim natječajima te natječajnu dokumentaciju: 4 (14,81%) – četiri komore imaju objavljene obavijesti o natječajima za predsjednika ili natječajima koje su raspisala druga tijela.

11. registri i baze podataka ili informacije o registrima i bazama podataka iz njihove nadležnosti i načinu pristupa: 13 (48,15%) – samo 13 komora ima objavljen imenik članova/registar/druge baze podataka, ali oni nisu u pravilu objavljeni u ponovno upotrebljivom formatu (npr. u excel tablici ili s mogućnošću izvoza podataka iz aplikacije u csv formatu).

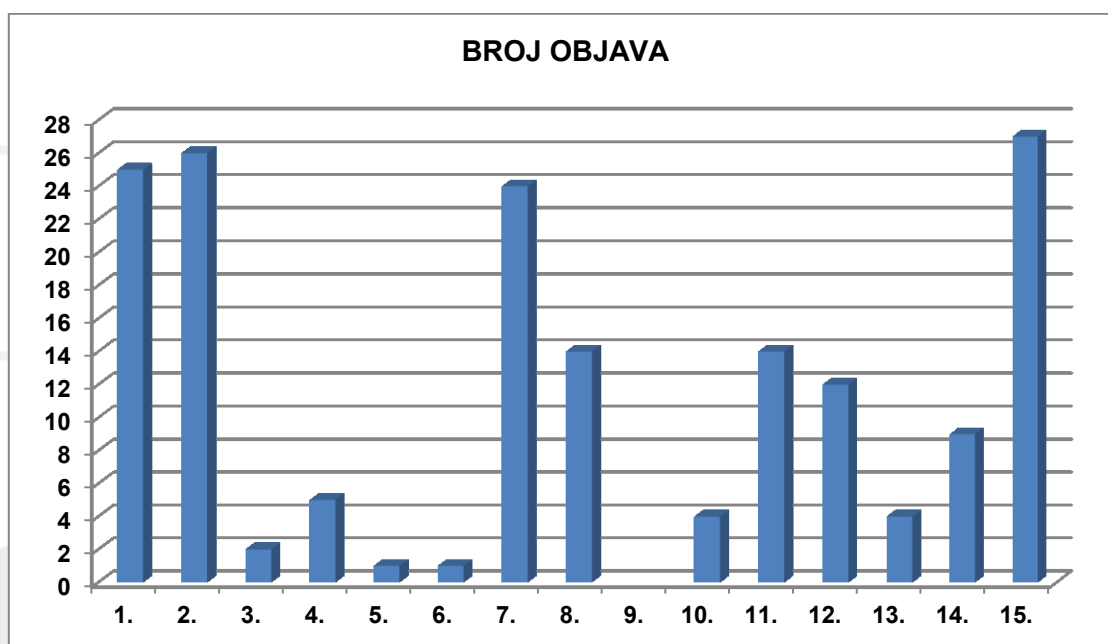
12. obavijesti o načinu ostvarivanja prava na pristup informacijama i ponovnoj uporabi informacija s podacima za kontakt službenika za informiranje: 12 (44,44%) - 12 komora ima objavljene informacije o pravu na pristup informacijama, ali one nisu lako dostupne ni pregledne; nezadovoljavajuće što velik broj komora ima objavljen katalog informacija i poveznice na stare zakone iz 2003., 2010. i 2011.; a čak sedam komora nema imenovanog službenika za informiranje, odnosno ako su ga i imenovali nisu tu odluku objavili na internetskoj stranici te je u skladu s člankom 13. ZPPI dostavili Povjerenici za informiranje, koja ima zakonsku obvezu voditi registar službenika za informiranje;

13. visinu naknade za pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija, prema kriterijima iz članka 19. stavka 3. ovog Zakona: 4 (14,81%) komore objavile su taj podatak ili poveznicu na Kriterije.

14. najčešće tražene informacije: 9 (27,3%) komora objavilo je odgovore na najčešća pitanja.

15. ostale informacije (vijesti, priopćenja za javnost, podaci o drugim aktivnostima): 27 (100%) – sve komore imaju objavljene informacije iz ove točke.

Slika 1: Broj objava podataka na Internet stranicama (čl. 10. ZPPI, po stavcima)

Kao što je vidljivo iz Slike 1., nisu sve točke članka 10. jednako zastupljene u pogledu objave na internetskim stranicama. Najzastupljenija prema objavama je točka 15. koja se odnosi na vijesti, priopćenja za javnost i podatke o drugim aktivnostima, a slijede točka 1. i točka 2. koja se odnosi na zakone i ostale propise koji se odnose na područje rada komora te opće akte i odluke, kao temeljne informacije o kojima tijela javne vlasti moraju informirati korisnike. .

Komore u pravilu ne objavljuju godišnje planove, programe, strategije, upute, izvještaje o radu, financijska izvješća i druge odgovarajuće dokumente koji se odnose na područje rada tijela javne vlasti (točka 4.), podatke o izvoru financiranja, proračunu i izvršenju proračuna (točka 5.) te informacije o dodijeljenim potporama, bespovratnim sredstvima ili donacijama uključujući popis korisnika i visinu iznosa (točka 6.). Također, ne objavljuju nacрте zakona i drugih propisa te općih akata koje donose, sukladno odredbama članka 11. ZPPI (točka 3.).

Ukratko, komore su najviše objavljivale dokumente i informacije iz sljedećih točaka Zakona: 1., 2., 7. i 15. Informacije koje nije objavila gotovo ni jedna komora odnose se na točke 3., 4., 5., 6. i 10.

S druge strane, istraživanje je pokazalo da najviše objavljenih dokumenata ima komora koja je postupila sukladno uputama Povjerenice za informiranje, koja je pak postupala po predstavljeni korisnika prava na pristup informacijama. Predstavka se izričito odnosila na neobjavljivanje dokumenata sukladno članku 10. ZPPI. To ukazuje na izrazitu važnost uloge građana odnosno korisnika usluga tijela javne vlasti u praćenju rada tijela i pravovremenom upozoravanju na nedostatke u provedbi Zakona.

Zaključno valja naglasiti da proaktivna objava informacija, koja komore kao tijela javne vlasti obvezuje da samoinicijativno objavljuju informacije koje su u njihovom posjedu, s ciljem da se učine lako dostupnima općoj javnosti, rezultira smanjenjem broja zahtjeva za pristup informacijama te olakšanim radom tijela javne vlasti, a što je najvažnije pravovremenom i potpunom informiranošću građana odnosno korisnika.

7. Savjetovanja s javnošću

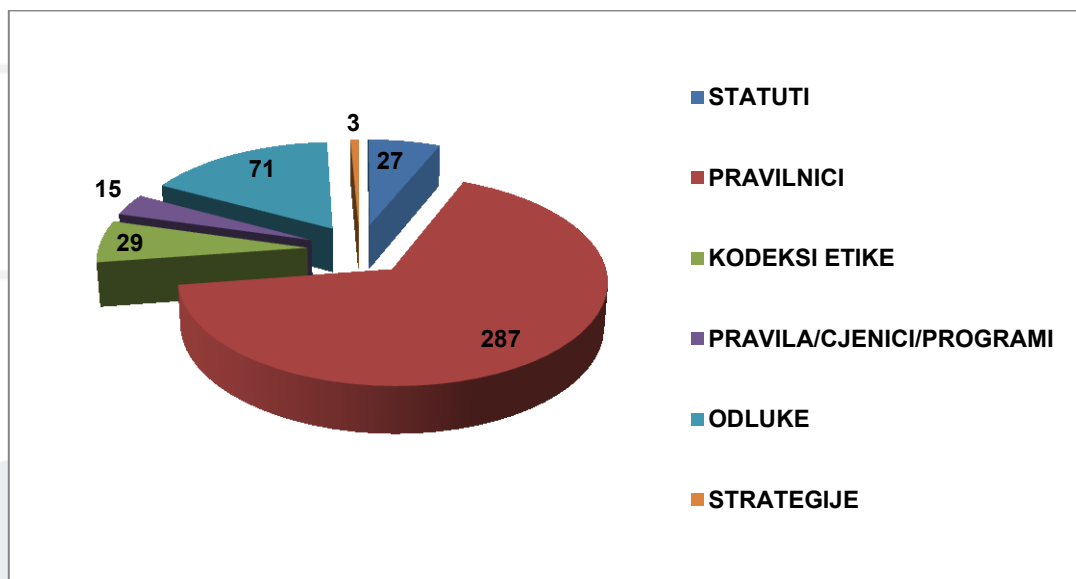
Člankom 11. ZPPI propisana je obveza tijela javne vlasti nadležnih za izradu nacrtu zakona i podzakonskih akata objavljivati dokumente u svrhu savjetovanja s javnošću. Navedena tijela dužna provoditi savjetovanju u pravilu 30 dana te u svrhu pravodobnog informiranja javnosti i njihovog uključivanju u proces donošenja propisa, uz godišnji plan normativnih aktivnosti donijeti i plan savjetovanja. Također, po završetku postupka savjetovanja, tijela javne vlasti dužna su upoznati zainteresiranu javnost o svim prihvaćenim i neprihvaćenim primjedbama i prijedlozima i to objavljuju na internetskoj stranici.

Komore načelno obavljaju dvije osnovne funkcije: autoritativno reguliraju pojedine profesije i osiguravaju provedbu tih pravila te obavljaju čitav niz drugih poslova stručnog karaktera poput donošenja smjernica i planova razvoja djelatnosti, standarda i normativa, donošenja općih akata kojim uređuju stručno usavršavanje, rješavaju sporove između članova, provode disciplinske postupke i dr. Kako bi mogle obavljati navedene poslove i ispunjavati zakonske obveze, komore donose velik broj akata.

Pregledom propisa kao i izvršenim uvidom u internetske stranice komora utvrđeno je da donose niz pravilnika, poslovnika, pravila, cjenika, programa, strategija i odluka kojima utječu na vlastite članove, ali i širu javnost (Slika 2). Pregledom internetskih stranica utvrđeno je da su na njima objavljena ukupno 432 akta koja su donijele komore, od čega najviše pravilnika (281), zatim odluka (71), kodeksa etike (29), statuta (27). Komore su objavile i 15 pravila, cjenika usluga i programa te tri strategije. Istima se uređuje velik broj pitanja važnih kako za rad komore i uređenje pojedinih profesija, tako i akti kojima se uređuje pružanje usluga. Iz navedenog proizlazi da komore imaju vrlo veliku zainteresiranu javnost, kada se govori o donošenju pojedinih akata, a koju možemo razvrstati u dvije skupine.

Međutim, komore prilikom donošenja navedenih podzakonskih propisa u pravilu nisu provodile savjetovanja sukladno odredbama ZPPI. Uočeno je da tek dvije komore na svojim internetskim stranicama imaju rubriku o otvorenim savjetovanjima, no objave u tim rubrikama datiraju unazad nekoliko godina, stoga ne možemo sa sigurnošću utvrditi jesu li te komore postupale sukladno zakonskim odredbama o provođenju savjetovanja.

Slika 2: Dokumenti i akti komora

Nepoštivanje obveze provedbe savjetovanja otvara izuzetno važan problem u radu komora. Naime, prilikom donošenja akata kojima se uređuju brojna pitanja unutar pojedine profesije, komore imaju i vrlo specifičnu zainteresiranu javnost koju predstavljaju njihovi članovi. Komore okupljaju velik broj članova, a svojim aktima reguliraju obavljanje i utvrđuju standarde obavljanja pojedinih profesija, primjerice stručno usavršavanje, reguliraju postupak licenciranja, donose kodekse etike, reguliraju disciplinske postupke, postupke dobivanja, obnavljanja i oduzimanja dozvola za rad i drugo, a svim tim aktima izravno se utječe na njihove članove i način obavljanja njihova posla. U radu Povjerenice za informiranje pojavila se nekoliko predstavlki vezanih za provedbu savjetovanja o pojedinim aktima komora, u koja nisu bili uključeni predstavnici javnosti, odnosno članovi na čija prava ti akti imaju velik utjecaj.⁷ Komore također donose i akte kojima određuju (najniže) cijene usluga, poput različitih tarifa ili cjenika. Takvi akti utječu, osim na same članove, i na sve one građane koji koriste usluge koje se pružaju unutar pojedinih profesija.

⁷ U odnosu na predstavku koja se odnosila na Hrvatsku obrtničku komoru (dalje u tekstu: HOK), navedena Komora nije u javnu raspravu o Statutu HOK-a uključila sve svoje članove, nego samo upravna tijela obrtničkog komorskog sustava (upravna tijela HOK-a, područnih obrtničkih komora i udruženja obrtnika). Time su, smatrao je podnositelj, samo neki obrtnici, aktivni članovi toga sustava bili privilegirani kao obrtnički funkcionari, dok su ostali, „obični“ članovi - obrtnici, bili zakinuti. Ujedno HOK nije na svojim internetskim stranicama objavio Nacrt prijedloga Statuta HOK-a. Povjerenica za informiranje je upozorila HOK na obvezu iz članka 11. Zakona te nakon zaprimanja očitovanja u kojem se navelo da je Nacrt prijedloga Statuta koji je upućen u javnu raspravu na sve županijske obrtničke komore i sva udruženja obrtnika s ciljem organiziranja aktivnog i učinkovitog sudjelovanja obrtnika u iznošenju svojih primjedbi i prijedloga na Nacrt prijedloga Statuta te objedinjavanja istih od strane njihovih udruženja obrtnika i županijskih obrtničkih komora. S obzirom da u ovom slučaju zainteresiranu javnost predstavlja oko 180 000 zaposlenih u obrtima koji nisu nužno uključeni u rad područnih tijela komora i udruženja, a odredbe statuta mogu imati značajan učinak na ostvarivanje njihovih prava, Povjerenica za informiranje je upozorila HOK da je u budućnosti dužan postupati sukladno odredbi članka 11. Zakona.)

8. Javnost rada

Člankom 12. ZPPI propisana je obveza tijela javne vlasti da informiraju javnost o vremenu održavanja i dnevnom redu zasjedanja službenih tijela, načinu njihova rada te mogućnostima neposrednog uvida u njihov rad (broj raspoloživih mjesta, mogući video ili tonski prijenos sjednice i sl.), uključujući podatak o broju osoba kojima se može istodobno osigurati neposredan uvid u rad tijela javne vlasti, pri čemu se mora voditi računa o redosljedu prijavljivanja.

Dakle, komore su kao tijela javne vlasti dužna osigurati javnost rada na način da na Internet stranici objave informacije o dnevnom redu i vremenu održavanja sjednica, kao i načinu rada i mogućnostima neposrednog uvida u njihov rad. U tom pogledu, prilikom provedbe ove analize, kao pokazatelj javnosti rada uzet je rad skupštine – predstavničkog tijela komore, odnosno istraženo je kojim aktom je reguliran rad skupštine, postoje li u tom aktu odredbe o javnosti rada, objavljuju li se dnevni redovi sjednice skupština i broj osoba koji može sudjelovati te jesu li objavljeni zapisnici/zaključci/obavijesti sa sjednica i na koji način.

Podaci pokazuju da je utvrđeno da 16 od 27 komora (59,26%) na svojim internetskim stranicama ima objavljen Poslovnik o radu Skupštine. U 7 od 16 Poslovnika (oko 43,75%) postoje odredbe o javnosti rada, koje se uglavnom tiču obavještanja članova i javnosti o radu, donesenim odlukama i temama o kojima se raspravljalo na sjednicama, objavom na internetskim stranicama ili u službenom glasilu komore. Dnevni redovi sjednica mahom se objavljuju u sklopu poziva na sjednicu, dok informaciju o broju osoba kojima se može osigurati neposredan uvid odnosno sudjelovanje na sjednici ne objavljuje ni jedna komora.

Uočeno je da komore sa sjednica uglavnom objavljuju obavijesti ili priopćenja za medije, iako nekoliko komora uistinu ima sistematiziran i lako pretraživ način objave informacija vezanih za sjednice te samih zapisnika/zaključaka. Kao primjer dobre prakse valja izdvojiti Hrvatsku liječničku komoru koja registriranim članovima omogućava i izravan prijenos sjednica skupštine, dok suprotno tome neke komore prakticiraju objavu zapisnika u posebnoj rubrici, koja je dostupna samo uz prethodnu registraciju s korisničkim imenom i lozinkom.

U cjelini, komore bi trebale urediti način na koji osiguravaju javnost svog rada, u skladu sa člankom 12. ZPPI te isto dosljedno provoditi u svrhu informiranja javnosti o svom radu. Pravovremeno omogućavanje uvida u rad komora ne predstavlja samo dobru demokratsku praksu, već se radi i o ispunjavanju zakonske obveze. Rezultati istraživanja pokazali su da u poslovnicima i statutima komora nedostaju odredbe o tome kako članovi i građani mogu sudjelovati, odnosno nije propisana procedura same prijave za sudjelovanje. Stoga je ovo područje prava na pristup informacijama potrebno dodatno urediti, tako da se propišu konkretni načini na koje članovi i druga zainteresirana javnost mogu sudjelovati u radu skupštine i drugih tijela komore.

9. Dostupnost registara i imenika članova

Tijela javne vlasti u sklopu svoje djelatnosti i obveza prikupljaju, izrađuju i objavljuju velik broj službenih informacija u elektroničkom obliku. Realizacija ideje da se takve informacije iskoriste za izradu nekih novih proizvoda i usluga, drugačijih od njihove izvorne namjene, paralelno s razvojem novih tehnologija, omogućava privatnom sektoru višu razinu produktivnosti, što rezultira stvaranjem nove, dodane vrijednosti, ali i boljom informiranošću građana, većom transparentnošću i vrijednošću informacija. ZPPI propisuje da svaki korisnik ima pravo na ponovnu uporabu informacija u komercijalne ili nekomercijalne svrhe, za što je osnovni preduvjet objava skupova podataka koje tijela javne vlasti stvaraju za svoje potrebe, u strojno čitljivom i otvorenom formatu, adekvatnom za ponovnu uporabu.

Svaka komora nadležna je za vođenje registara, imenika, odnosno upisnika o svojim članovima, što je propisano zakonom i statutom svake od njih. Obično se vodi veći broj registara ovisno o vrsti članstva (članovi u svojstvu ovlaštene osobe, vježbenici, počasnici članovi itd.). Pored toga, vode se različite evidencije o poslovima koje komora obavlja i postupcima koje provodi. S obzirom da ZPPI propisuje obvezu proaktivne objave registara i baza podataka koje tijela javne vlasti vode, dostupnost registara i baza podataka u nadležnosti komora posebno su razmatrani.

Registri koje komore vode prema statutu su javne knjige, a imenici članova trebali bi biti dostupni na internetskim stranicama komora, čime bi se ostvarilo načelo transparentnosti u djelovanju tih tijela. Uvidom u internetske stranice komora, utvrđeno je da samo 13 komora (48,15%) ima objavljene registre članova, s tim da većina ima poveznice na kojima je dostupnost osigurana samo članovima, uz korisničko ime i lozinku. Komore koje su objavile imenike članova, većinom nisu usklađeni sa zakonskim odredbama o lakoj pretraživosti, odnosno nisu u adekvatnom, strojno čitljivom formatu, što je sada potrebno dodatno uskladiti s izmjenama ZPPI kojim se preuzimaju odredbe o obveznosti strojno čitljivih formata sukladno Direktivi o ponovnoj uporabi informacija.

Valja napomenuti i da pojedine komore vode i druge registre, odnosno baze podataka koje imaju potencijal ponovne uporabe (primjerice: Registar poslovnih subjekata, Registar posrednika i imenik agenata u prometu nekretninama, Registar hrvatskih izvoznika, Baza poslovne i tehnološke suradnje, Registar ljekarni). Stoga, u svrhu poticanja i olakšavanja ponovne uporabe informacija, komore trebaju na lako pretraživ način objaviti informacije dostupne za ponovnu uporabu, zajedno s metapodacima, u strojno čitljivom i otvorenom obliku, u skladu s otvorenim standardima.

10. Poslovna i profesionalna tajna

ZPPI, propisujući u članku 15. ograničenja prava na pristup informacijama i njihovo trajanje, navodi da tijelo javne vlasti može ograničiti pristup informaciji ako je informacija poslovna ili profesionalna tajna, sukladno zakonu. Prije donošenja odluke o zahtjevu kojim je zatražena takva informacija, tijelo javne vlasti dužno je prema članku 16. Zakona provesti test razmjernosti i javnog interesa te tako u svakom pojedinačnom slučaju utvrditi može li se ograničiti pristup traženoj informaciji zbog zaštite poslovne ili profesionalne tajne kao zakonom propisanog zaštićenog interesa, odnosno prevladava li u pojedinačnom slučaju nad objavom informacije javni interes ili potreba zaštite poslovne ili profesionalne tajne. Kada se radi o korištenju javnih sredstava taj se test ne provodi. Ujedno, ako neka informacija sadrži podatak koji podliježe ograničenju iz razloga što se navedeni smatra poslovnom ili profesionalnom tajnom, tijelo javne vlasti će u preostalom dijelu informaciju učiniti dostupnom. Poslovna i profesionalna tajna uređene su Zakonom o tajnosti podataka⁸ odnosno Zakonom o zaštiti tajnosti podataka.⁹

Poslovna tajna jedno je od najčešćih ograničenja prava na pristup informacijama te je tijekom 2014. godine od 20 riješenih predmeta zbog poslovne tajne kao zakonskog ograničenja, u 13 slučajeva Povjerenica za informiranje poništila je prvostupanjsko rješenje i naložila dostavu zatražene informacije.

Pregledom internetskim stranica komora uočeno je da je pet komora donijelo pravilnike kojima se uređuju i definiraju i poslovna i profesionalna tajna, dok je jedna komora donijela pravilnik koji uređuje samo poslovnu tajnu.

Poslovna tajna

Definicija poslovne tajne sadržana je u Zakonu o zaštiti tajnosti podataka i njome su određeni kriteriji koje neki podatak mora ispuniti da bi mogao biti označen kao poslovna tajna. Formalni kriterij koji je pretpostavka za daljnje određivanje poslovne tajne, zahtjeva da poslovnu tajnu mogu predstavljati samo oni podaci koji su kao poslovna tajna određeni zakonom, drugim propisom ili općim aktom trgovačkog društva, ustanove ili druge pravne osobe. Nadalje, definicija poslovne tajne zahtjeva da sadržaj nekog podatka mora predstavljati proizvodnu tajnu, rezultate istraživačkog ili konstrukcijskog rada ili druge podatke zbog čijeg bi priopćavanja neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za njezine gospodarske interese. Zakon o zaštiti tajnosti podataka izričito je propisao i da se općim aktom ne može propisati da se poslovnom tajnom smatraju svi podaci koji se odnose na poslovanje pravne osobe i podaci čije priopćavanje nije razložno protivno interesima te pravne osobe, kao i da se poslovnom tajnom ne mogu odrediti podaci koji su od značenja za poslovno povezivanje pravnih osoba i podaci koji se odnose na zaštićeno tehničko unapređenje, otkriće ili pronalazak.

⁸ NN 79/07, 86/12, čl. 34.

⁹ NN 108/96, čl. 19-27. Zakon je stupio na snagu 31. prosinca 1996., a prestao važiti 06. kolovoza 2007. stupanjem na snagu Zakona o tajnosti podataka, osim odredaba glave 8. i 9. o poslovnoj i profesionalnoj tajni.

Statuti strukovnih komora su najčešće akti koji daju ovlaštenje određenom tijelu komore, primjerice skupštini ili upravnom odboru, donijeti opći akt kojim se određuje poslovna tajna komore.

Pretragom propisa objavljenih na internetskim stranicama strukovnih komora uočeno je da šest komora na svojim internetskim stranicama ima objavljene pravilnike koji uređuju poslovnu tajnu. Navedeni pravilnici uz općenitu odredbu o tome što je poslovna tajna, navode i podatke koji se osobito smatraju poslovnom tajnom.

U pravilnicima gore navedenih komora, stoji istovjetna opća definicija iz koje proizlazi da poslovnu tajnu predstavljaju podaci zbog čijeg bi priopćavanja neovlaštenoj osobi mogle nastati štetne posljedice za interese komore. Takve definicije razlikuju se od onoga kako poslovnu tajnu definira Zakon o zaštiti tajnosti podataka i koja traži da bi priopćavanjem određenih podataka mogla nastati šteta za gospodarske interese pravne osobe. Dakle, Zakonom je propisano uže određenje interesa po koji može nastati šteta priopćavanjem određenih podataka neovlaštenoj osobi, odnosno da bi neki podatak bio poslovna tajna zahtjeva se da šteta njegovim priopćavanjem nastaje isključivo po gospodarski interes pravne osobe, a ne bilo koji interes koji bi pravna osoba imala kako to proizlazi iz definicija poslovne tajne u objavljenim pravilnicima komora.

Nadalje, pravilnici propisuju i koji se podaci osobito smatraju poslovnom tajnom: podaci iz svih ugovora koje zaključuje komora (ukoliko ih određeno tijelo komore utvrdi kao tajne), podaci i isprave koje poslovni partneri komore označe kao tajne, podaci i isprave koje nadležno državno tijelo proglasi poslovnom tajnom, podaci i isprave o potraživanjima i financijskim obvezama komore, financijski izvještaji, osim izvještaja koji prema posebnom propisu podliježu javnoj objavi, podaci o naknadama svih članova komore, podaci o iznosima isplaćenih plaća zaposlenika komore, podaci i isprave o poslovanju komore preko žiro-računa, podaci o pristupu administrativnim sučeljima računalnih servisa, lokacije sefova, ključeva i mjesto čuvanja pečata, drugi podaci koje određeno tijelo komore utvrdi kao tajne jer bi objavljivanje tih podataka zbog njihove prirode i značenja moglo naštetiti poslovanju komore, njenim članovima ili poslovnim partnerima. Jedna komora je uz podatke o naknadama svih članova i podatke o iznosima isplaćenih plaća zaposlenicima Komore, poslovnom tajnom označila i podatke o putnim troškovima svih članova i isplaćenim putnim troškovima zaposlenicima Komore te podatke iz svih postupaka koji se vode pri bilo kojem tijelu Komore ili koje vodi Komora sve do pravomoćnog odnosno konačnog završetka postupka. Osim ovih taksativno navedenih podataka, uvidom u jedan od pravilnika uočena je odredba koja propisuje da se poslovnom tajnom smatraju svi podaci koje takvima proglasi predsjednik komore.

Iz navedenog je vidljivo da komore u svojim općim aktima vrlo široko postavljaju okvire određivanja podataka koji se mogu smatrati poslovnom tajnom, pa čak i propisivanjem da će se poslovnom tajnom smatrati svaki podatak koji takvim proglasi tijelo komore. Određivanje nekih podataka kao poslovne tajne suprotno je s načelima transparentnosti i otvorenosti te pozitivnim propisima Republike Hrvatske, osobito Zakonu o pravu na pristup informacijama te zakonima kojima se uređuje tajnost podataka, a zatim i propisa o računovodstvu neprofitnih organizacija. Ujedno, one su suprotne i odredbama Ustava, čl. 38., st.3.

Primjerice, bruto iznosi isplaćenih naknada za rad, plaća zaposlenika i putnih troškova predstavljaju podatke o potrošnji javnih sredstava i kao takvi trebali bi sukladno članku 16. stavku 3. ZPPI biti dostupni javnosti i bez provođenja testa razmjernosti i javnog interesa. Neto iznosi plaća, koji se iskazuju kroz stavke u obračunskoj ispravi za isplatu plaća,

predstavljaju zaštićeni osobni podatak, budući da se u navedenoj ispravi nalazi čitav niz zaštićenih osobnih podataka poput različitih uskrata iz plaće (alimentacija, kredit i slično), zatim osobni identifikacijski broj i osobna adresa zaposlenika i drugo.

Također, upravnosudskom praksom, rješenjima drugostupanjskog tijela (Povjerenika za informiranje) u zaštiti prava na pristup informacijama te teleološkim i komparativnim tumačenjem Zakona o pravu na pristup informacijama, izražena su stajališta kako ugovori između subjekata javnog te subjekata privatnog prava, odnosno između više subjekata javnog prava, predstavljaju informaciju od javnog značaja. Prilikom sklapanja ugovora s tijelom javne vlasti, svaki bi privatni subjekt trebao biti svjestan postojanja interesa javnosti te ustavnog i zakonskog prava na pristup informacijama. Naravno, određeni dijelovi ugovora mogli bi potpadati pod izuzetke propisane člankom 15. ZPPI i predstavljati poslovnu tajnu, međutim, to ne znači da bi cijeli ugovor trebao biti izuzet od pristupa javnosti.

Pravilnicima komora je propisano i da se poslovnom tajnom smatraju i podaci o financijskim izvještajima komora, osim izvještaja koji prema posebnom propisu podliježu javnoj objavi. Navedeno je u suprotnosti s odredbom članka 10. stavka 1. točka 4. kojom je propisano da su tijela javne vlasti na svojim Internet stranicama obvezna na lako pretraživ način i u strojno čitljivom obliku objavljivati godišnje planove, programe, strategije, upute, izvješća o radu, financijska izvješća i druge odgovarajuće dokumente koji se odnose na područje rada tijela javne vlasti. Sukladno navedenoj zakonskoj obvezi, komore na svojim internetskim stranicama trebaju objavljivati sva financijska izvješća, poštujući načelo proaktivne objave informacija i na taj način ostvarujući transparentnost djelovanja.

Uvidom u jedan od pravilnika, uočena je i odredba da se poslovnom tajnom smatraju i podaci iz svih postupaka koji se vode pri bilo kojem tijelu Komore ili koje vodi komora sve do pravomoćnog odnosno konačnog završetka postupka. Podaci iz postupaka ne mogu se smatrati poslovnom tajnom niti se navedeno može podvesti pod definiciju poslovne tajne prema Zakonu o zaštiti tajnosti podataka. Zaštita podatka iz postupaka utemeljena na posebnim zakonima na temelju kojih se ti postupci vode, a unatoč potrebi da se zaštiti integritet i jedinstvenost postupka od vanjskih utjecaja na odlučivanje, kao i zaštita podataka koji se u samom postupku iznose, potrebno strankama u postupku osigurati dostupnost svim podacima koji se tiču postupka. Ujedno je provedba zakonom uređenog postupka legitiman razlog ograničenja prema čl.15. ZPPI.

Profesionalna tajna

Zakon o zaštiti tajnosti podataka sadrži i odredbu o profesionalnoj tajni koju predstavljaju svi podaci o osobnom ili obiteljskom životu stranaka koje saznaju svećenici, odvjetnici, zdravstveni i socijalni djelatnici i druge službene osobe u obavljanju svog poziva.

Ta definicija daje općenitu odredbu o tome što se ima smatrati profesionalnom tajnom te načelno označava krug onih osoba koje u obavljanju svog poziva imaju priliku saznati podatke takvog sadržaja i dužni su iste čuvati (svećenici, odvjetnici, zdravstveni i socijalni djelatnici i druge službene osobe).

Posebni zakoni kojima se uređuje djelovanje i način rada unutar pojedinih profesija često sadrže i odredbe o profesionalnoj tajni koju je neka osoba u obavljanju svoje službe dužna

čuvati. Tako možemo govoriti o, primjerice, odvjetničkoj, javnobilježničkoj, liječničkoj, stomatološkoj, ljekarničkoj, revizorskoj i fizioterapeutskoj tajni.

Dužnost čuvanja profesionalne tajne propisana je i etičkim kodeksima pojedinih profesija.

Pet objavljenih pravilnika uz odredbe o poslovnoj tajni sadrže i odredbe o profesionalnoj tajni propisujući da se pod tim pojmom smatraju svi podaci o osobnom i obiteljskom životu zaposlenika i suradnika komore te drugih osoba koje na određeni način sudjeluju u poslovanju komore, a za koje podatke se saznalo prilikom obavljanja redovite djelatnosti komore te čije bi neovlašteno priopćavanje drugima moglo štetiti interesu osobe na koji se podatak odnosi ili članovima njezine obitelji, a također i podaci o ustegama od plaće. Iz navedenog je uočljivo da definicija profesionalne tajne prema pravilnicima komora ne odgovara zakonskom uređenju prema Zakonu o zaštiti tajnosti podataka, s obzirom da pravilnik pogrešno propisuje profesionalnu tajnu kao tajnu o podacima zaposlenika i suradnika. Profesionalna tajna se odnosi na tajnu koju pružatelj profesionalne usluge (liječnik, odvjetnik) sazna u obavljanju svog posla, a na zaposlenike i njihovu privatnost (u dijelu gdje se ne radi o javnim podacima) primjenjuje se Zakon o zaštiti osobnih podataka¹⁰, kao propis kojim se uređuje zaštita osobnih podataka svake fizičke osobe.

---

¹⁰ NN 103/03, 118/06, 41/08, 130/11, 106/12 (pročišćeni tekst).

11. Analiza predmeta po žalbama i predstavkama

Prema podnesenim izvješćima, komore su u 2014. godini ukupno zaprimile 178 zahtjeva za pristup informacijama, u prosjeku 6,59 po komori, odnosno 10,47 po komori u odnosu na one koje su primile najmanje jedan zahtjev (17 komora). Neke komore istaknule su neuobičajeno velik broj zaprimljenih zahtjeva uz komentar da su se isti odnosili na podatke o članovima.

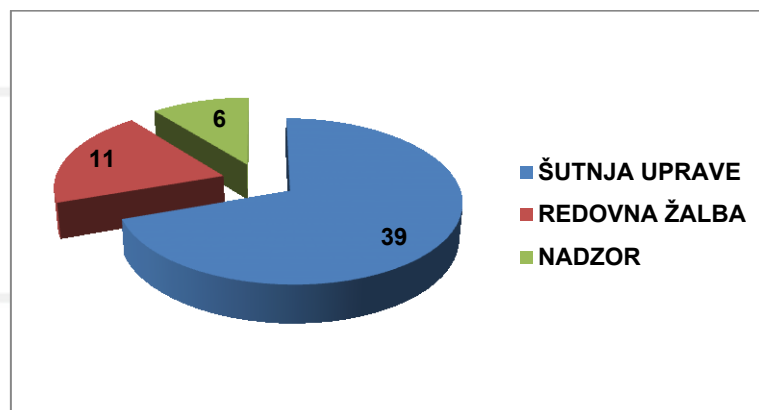
Analizirajući navedene brojke i komentare, smatramo bitnim istaknuti razliku između zahtjeva za pristup informacijama i upita, kao i zahtjeva članova za izdavanjem potvrda ili sličnih dokumenata vezanih uz njihovo članstvo i slično.

ZPPI 2013. propisuje da je informacija svaki podatak koji posjeduje tijelo javne vlasti u obliku dokumenta, zapisa dosjea, registra ili u bilo kojem drugom obliku, neovisno o načinu na koji je prikazana (napisani, nacrtani, tiskani, snimljeni, magnetni, optički elektronički ili neki drugi zapis). Prema navedenoj definiciji, informacija može biti dokument, fotografija, film, audio zapis, baza ili bilo koji drugi zapis podataka koji tijelo javne vlasti već posjeduje u materijaliziranom obliku, neovisno o tome kakav je taj oblik. S obzirom na navedeno korisnik prava na pristup informacijama moći će zatražiti od komore primjerice proračun, izvješće o radu, ugovor koji je komora sklopila s trećim osobama, podatak o plaći zaposlenika, upisnik, informaciju o potrošnji sredstava i slično.

Izdavanje potvrda, odnosno drugih dokumenata koji se odnose na svakog člana ponaosob, odnosno vezani su uz pojedinog člana i sadrže njegove osobne podatke, a izdavanje takvih potvrda i dokumenata uređeno je posebnim aktom, ne predstavlja zahtjev za pristup informacijama i ne može se ostvariti temeljem odredbi ZPPI jer isti propisuje da se ne primjenjuje na stranke u sudskom, upravnom ili na drugom na zakonu utemeljenom postupku, kojima je dostupnost informacija iz tih postupaka utvrđena propisom. Primjerice, tako uvid u vlastiti spis nije zahtjev za pristup informacijama. Izmjenama ZPPI iz 2015. predviđaju se određena pojašnjenja što se smatra odnosno ne smatra informacijom.

Od 2011. godine do srpnja 2015. godine pred Povjerenikom za informiranje vodilo se ukupno 56 predmeta u odnosu na komore. Od toga je 39 predmeta bilo zbog šutnje uprave odnosno zbog nerješavanja zahtjeva za pristup informacijama u zakonskom roku od 15 dana, (69,64%), što je podatak koji zabrinjava. U 11 predmeta bilo je riječ o žalbama na rješenje kojim se odbija zahtjev za pristup informacijama, a u 6 slučajeva proveden je postupak nadzora nad radom komora prema podnesenim predstavkama. Kao stranke u postupcima sudjelovalo je 10 komora, a neki od predmeta su u postupku rješavanja pred Povjerenikom za informiranje.

Slika 4. Predmeti u odnosu na komore 2011. - srpanj 2015.

Pregledom predmeta utvrđeno je da su podnositelji zahtjeva u najvećem broju slučajeva tražili prijedloge odluka koje su upućivane na donošenje tijelima komora što je još jedan indikator važnosti provođenja savjetovanja s javnošću, zatim informacije o plaćama zaposlenika komora, dostavu pisanih materijala za sjednice tijela komore te financijska izvješća. Radi se dakle uglavnom o ključnim informacijama za koje Zakon predviđa javnu objavu. Ostale informacije koje su bile predmet zahtjeva za pristup informacijama su: podaci o korištenju službenog automobila, informacije o troškovima plaćanima službenom karticom, informacije o dodijeljenim potporama i bespovratnim sredstvima, odluka o imenovanju službenika za informiranje, ugovor koji je komora sklopila s trgovačkim društvom te kao predmet zahtjeva za ponovnu uporabu, baza podataka koju komora vodi u strojno čitljivom obliku. U načelu, podaci koji se traže su u pravilu oni koji ukazuju na kvalitetu i zakonitost rada komora.

Iz samog ovog pregleda najčešće traženih informacija vidljiva je važnost poštivanja obveze proaktivne objave. Neke od tih informacija svakako bi trebale biti objavljene na internetskoj stranici sukladno obvezi proaktivne objave jer predstavljaju javne informacije, odnosno informacije od javnog značaja, informacije o potrošnji javnog novca i sl. Da su komore ispunile svoju obvezu prema članku 10., predmetni zahtjevi za pristup tim informacijama ne bi bili uopće podnošeni ili bi službenik za informiranje samo uputio podnositelja gdje je tražena informacija objavljena, odnosno ne bi došlo ni do žalbe Povjerenici za informiranje, a time bi korisnik, ali i svi drugi zainteresirani subjekti dobili pravodobnu, potpunu i točnu informaciju, što je jedno od osnovnih načela ZPPI, propisano člankom 7.

12. Zaključak i preporuke

Profesionalna udruženja osnovana u obliku komora imaju niz funkcija, od kontrole pružatelja usluga na tržište putem licenciranja i certificiranja, preko stručnog osposobljavanja i usavršavanja svojih članova, do nadzora nad pridržavanjem pravila uz mogućnost sankcioniranja. Profesije čije se djelovanje regulira kroz komore su ključne za osiguravanje pravne sigurnosti, zdravlja ljudi i javne sigurnosti. Nedvojbeno je da, upravo radi važnosti komora u sustavu regulacije profesija, u javnosti postoji značajan interes za njihovim funkcioniranjem, pristupom informacijama o njihovom radu te uvidom u službene dokumente u njihovom posjedu.

U nastojanju da se stvori stvarna slika usklađenosti postupanja komora sa ZPPI, provedena je analiza službenih internetskih stranica te je napravljen pregled pravne regulative, predmeta i drugih izvora. Rezultati pokazuju da komore u Republici Hrvatskoj još uvijek nisu dostigle zadovoljavajuću, odnosno visoku razinu transparentnosti i otvorenosti. S obzirom da ne postoji jedinstveni propis koji regulira njihovo osnivanje, registraciju, unutarnje ustrojstvo i dr., postoje određene poteškoće prilikom uspoređivanja razine transparentnosti pojedinih komora. Iz navedenoga proizlazi da neusklađen i neujednačen način regulacije dovodi do potrebe osuvremenjivanja propisa kojima se uređuje pristup reguliranim profesijama.

U pogledu usklađenosti postupanja komora s obvezama koje ZPPI propisuje, proaktivna objava informacija zapravo predstavlja slabu točku gotovo svih komora, poglavito što se tiče objave dokumenata koji se odnose na godišnje planiranje, izvještavanje o radu, financijsku transparentnost i informacije o natječajima. To je još vidljivije u odnosu na provedbu savjetovanja sa zainteresiranom javnošću prilikom donošenja podzakonskih propisa, općih i drugih akata, budući da komore po tom pitanju u potpunosti ignoriraju svoju zakonsku obvezu. Javnost rada je pak donekle osigurana objavom niza obavijesti i zaključaka/zapisnika sa sjednica skupštine kao glavnog tijela komore, s tim da je i po tom pitanju potrebno uložiti napore, posebno u pogledu propisivanja procedure prijave aktera zainteresiranih za sudjelovanje na sjednicama. Istraživanje je pokazalo da više od polovice komora koje djeluju u RH nema javno dostupne registre i imenike članova, iako statuti propisuju da se radi o javnim knjigama, a radi se o javnim informacijama koje bi trebale biti dostupne u strojno čitljivom obliku. Nadalje, utvrđeno je da manje od četvrtine komora regulira poslovnu i profesionalnu tajnu posebnim propisima (pravilnicima), ali da to redom čine pogrešno tumačeći te institute, u suprotnosti sa zakonskim odredbama.

S ciljem poboljšanja kvaliteta usluga koje članovi komora pružaju društvu te usklađivanja svog djelovanja s načelima dobrog upravljanja, potrebno je poraditi na postizanju više razine transparentnosti rada komora. S obzirom na postojeće stanje usklađenosti rada komora sa ZPPI, ističemo nekoliko najvažnijih preporuka za poboljšanje, odnosno za postizanje više razine transparentnosti rada:

- Komore trebaju odrediti službenika za informiranje, obavijestiti o njemu i njegovim kontakt podacima javnost i Povjerenika za informiranje
- Komore trebaju dostavljati godišnje izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama Povjereniku za informiranje

- Komore, kao i sva tijela javne vlasti, trebaju imati preglednu internetsku stranicu na kojoj će biti objavljene sve potrebne informacije i dokumenti, sukladno članku 10. ZPPI, pravovremeno, na lako pretraživ način, što podrazumijeva objavljivanje informacija na vidljiv i lako dostupan način, bez ulaganja dodatnog napora korisnika, čime bi se smanjio i sam broj podnesenih zahtjeva, a sukladno izmjenama ZPPI 2015., i u strojno čitljivom obliku, za što se preporučuje prestanak korištenja neodgovarajućih formata dokumenata (npr. učestalo korištenje PDF skeniranih dokumenata koji nemaju mogućnost pretraživanja, a zauzimaju velik prostor).
- Budući da komore objavljuju nedovoljno informacija o svom radu, upućujemo ih da objave svoja financijska izvješća, izvješća o radu, podatke o financiranju, strateške planove i dr. Također, potrebno je urediti i rubriku o pravu na pristup informacijama.
- Svaka komora dužna je učiniti javno dostupnima baze podataka, registre i imenike članova, na način da budu zadovoljeni uvjeti za ponovnu uporabu informacija, odnosno da budu u strojno čitljivom obliku i adekvatnom formatu, u skladu sa zaštitom osobnih podataka.
- Ističemo i da komore trebaju provoditi savjetovanja s javnošću u svim slučajevima kada donose akte i druge strateške ili planske dokumente, a time se utječe na interese građana i pravnih osoba, kao i vlastitih članova.
- Savjetovanja treba planirati na godišnjoj razini, pri čemu komora kao tijelo javne vlasti treba usvojiti plan savjetovanja te ga dopunjavati po potrebi tijekom godine; savjetovanja trebaju trajati u pravilu 30 dana, a eventualne razloge za kraće trajanje treba obrazložiti. Vrijeme provedbe savjetovanja treba odrediti na način da omogući najširem krugu zainteresirane javnosti da se u savjetovanje zaista i uključi.
- Komore trebaju osigurati javnost rada, kako članovima, tako i ostalim građanima, propisujući odredbe o načinu sudjelovanja u radu tijela komore i obavještavajući javnost na svojim Internet stranicama o radu tijela i mogućnostima sudjelovanja.
- Potrebno je provoditi kontinuirano usavršavanje službenika za informiranje i drugih osoba u tijelu javne vlasti kako bi se poboljšao sam proces objave informacija te omogućila razmjena iskustava i uočenih problema u radu, sa svrhom iznalaženja rješenja za iste.

Povjerenik za informiranje

Transparentnost i otvorenost komora, Analitičko izvješće o praćenju provedbe Zakona o pravu na pristup informacijama, broj 3/2015.

Zagreb, srpanj 2015.

Pravna osnova: Članak 35. stavak 3. Zakona o pravu na pristup informacijama, NN 25/13.

www.pristupinfo.hr

Broj stranica: 29

Imenovanje – nekomercijalno – bez prerada: drugi mogu distribuirati djelo u nekomercijalne svrhe dokle god je djelo cjelovito i u neizmijenjenom obliku, uz isticanje autora